

MONIKA STACHO: ESTER/LUBO STACHO: SLOVAKIA

18.9.2009 – 29.11.2009

LUBO STACHO: SLOVENSKO – TAJOMNÁ A SPIRITUÁLNA KRAJINA

„Slovensko je krajinou na hranici východnej /byzantskej/ a západnej židovsko-kresťanskej Európy. Práve na tomto území dochádza k premiešaniu západného pragmatizmu s východnou spiritualitou a mystikou. Slovenská republika je už členom Európskej únie, ale špecifiká regiónu ešte zostávajú. Európa je mozaikou takýchto regiónov a práve pre tieto špecifiká je tento kontinent krásny a jedinečný. Kultúrne, historické a intelektuálne zázemie tohoto kontinentu ja na našej planéte neopakovateľné. Až po návšteve USA som pochopil, že som hrdý na to, že som Európan. Dialóg medzi národmi, etnikami, náboženstvami vyžaduje úžasnú trpezlivosť a empatiu. Vzájomné pochopenie môže nastať len vtedy, keď budeme rešpektovať rozdielnosti, ktorými sa navzájom odlišujeme. Pre západného pragmatického človeka je určite ťažko pochopiteľná veľkorysá ruská povaha, ktorá je naplnená intuitívnou vierou v budúcnosť, bez akéhokoľvek hmotného zabezpečenia.

Komunizmus vo východnej časti Európy po holokauste tabuizoval židovskú kultúru, ktorá sa teraz na tomto území len prebúdzá a hľadá svoju identitu. Rómske etnikum „rozmyšľajúce“ srdcom a nie rozumom má v tejto časti Európy takisto veľké sociálne problémy. Som presvedčený o tom, že zrozumiteľná reč fotografických diptychov môže napomôcť vzájomnému pochopeniu oveľa viac ako čokoľvek iné. Fotografie vždy boli nadnárodným dorozumievacím prostriedkom, bez akýchkoľvek jazykových bariér.

Vo svojom projekte by som rád modernou rečou fotografického média podal umeleckú výpoveď o tejto situácii. Už veľa rokov sa zaoberám problematikou vizuálneho jazyka, ktorý bez slov dokáže sprostredkovať informácie a umelecké posolstvá. Dlhodobo som skúmal možnosti fotografického diptychu (spojenie dvoch fotografií do nového významu) a dospel som k poznaniu, že toto spojenie vytvára novú kvalitu. Prvé výskumy som učinil v 80-tych rokoch v súvislosti so zachytením časových zmien na dvojici fotografií. V tom čase moju tvorbu nazval konceptuálnym dokumentom Dr. Antonín Dufek z Moravskej galérie v Brne. Neskôr som začal spájať fotografie na základe obsahovej, alebo formálnej podobnosti, alebo na základe metafory významov jednotlivých obrazov.

Posledných 5 rokov pracujem na výskume fotografických diptychov, ktoré sú viac-menej dokumentárneho charakteru. Každá fotografia v diptychu nesie svoju správu, ale zároveň spojením dvoch fotografií vzniká nové metaforické posolstvo. Toto „tiché napätie“ cítiť kdesi nad obrazom, kde sa zmiešavajú energie oboch fotografií. V spojení dvoch fotografií ma zaujímajú protiklady, ale aj podobnosti vo všetkých formách, ktoré sa dajú vizuálne vyjadriť. Pre názornosť uvediem aspoň pár príkladov, ktoré by som rád zachytil na fotografiách: bohatstvo a chudoba, konzum a spiritualita, meditácia a stres, viera a pragmatizmus, Európske tradície a iné vplyvy (napríklad americké), spolu-žitie rôznych náboženstiev a fundamentalizmus medzi náboženstvami, spolužitie rôznych etníc, výtvarné umenie a súčasný život atď.“

Lubo Stacho (1953) založil v r. 1990 na VŠVU štúdio fotografie kde dodnes vedie Ateliér fotografie a intermediálnych presahov. Okrem tvorivej práce v oblasti fotografie autor robí presahy do iných médií /video, inštalácie, kresba, maľba a iné/, publikuje teoretické články, medailóny a recenzie výstav, podieľa sa na organizovaní výstav, tvorivých dielení a letných škôl fotografie.